

Wat is het verschil tussen goedemorgen en goeiemorgen? Soms groter dan je misschien verwacht.

MARC VAN OOSTENDORP

Illustratie: Heinde Kort

Goeiemorgen

Sprekers van het Standaardnederlands worden betrouwbaarder en deskundiger gevonden dan sprekers met een accent. Als je twee groepen laat luisteren naar dezelfde persoon die hetzelfde verhaal vertelt, voor de ene groep in een dialect en voor een andere groep in de standaardtaal, dan blijkt achteraf dat de mensen die het verhaal in dialect hebben gehoord er veel minder geloof aan hechten. Terwijl het enige verschil het taalgebruik is. Als wetenschapper keur ik dat soort vooroordelen natuurlijk af, maar dat betekent niet dat ik ze zelf niet heb.

Ik heb me de afgelopen maanden bijvoorbeeld op de huizenmarkt begeven. Daar is het momenteel dringen geblazen. Op een zeker moment waren we geïnteresseerd in een huis dat in de verkoop werd gezet door de makelaar die ons normaal hielp met het zóéken naar een huis. Ik moest daarom razendsnel op zoek naar een ándere makelaar die voor mij de onderhandelingen wilde voeren.

Prettig

Ik kreeg uiteindelijk een makelaar aan de lijn die ik meteen vertrouwde: aardig, zakelijk, to the point. Dat vertrouwen riep ze natuurlijk in de eerste plaats op door haar taal, want meer informatie had ik niet. Het werd nog vergroot toen we ons contact voortzetten op WhatsApp, en de makelaar de volgende ochtend – we zouden opnieuw naar dat huis kijken – aan me schreef:

Goeiemorgen.

Die *i*, die deed het hem, voelde ik ineens. Dat besef trof me pijnlijk, want ik doorzag waar ik dat oordeel op baseerde. *Goeiemorgen* is informeel Standaardnederlands. Het behoort niet tot een bepaald dialect, het behoort alleen niet tot de allerstugste vorm van onze taal. Wie op WhatsApp *goedemorgen* typt, zou ook alleen maar kunnen doen alsóf ze de standaardtaal spreekt. Wie dan de *i* gebruikt, heeft voldoende vertrouwen in het eigen taalgebruik. Zo iemand voelt zich prettig in de eigen taal.

Wat wist ik verder van die makelaar? Ze sprak zoals ze typte: een modern, informeel Standaardnederlands. Niet plechtstatig, maar ook met geen enkel spoor van haar afkomst. Het was natuurlijk onzin om daar een conclusie aan te verbinden. Er is veel taalkundig onderzoek waaruit blijkt dat standaardsprekers competent gevonden worden; er is geen onderzoek waaruit blijkt dat ze ook competentere zijn dan andere sprekers.

Toch voelde ik het vooroordeel zó sterk werken dat ik het niet terzijde kon schuiven. Ik begon te rationaliseren dat ze toch door ons oorspronkelijke makelaarskantoor was aanbevolen en dat dit óók een goed teken was, en dat ze de zaak waarover we haar hadden benaderd ook meteen competent had aangepakt.

Maar eigenlijk wilde ik gewoon zakendoen met iemand die *goeiemorgen* schreef. Dankzij haar hebben we uiteindelijk een huis gekocht. <